

стосувалося питань обмеженості природних ресурсів та забруднення природного середовища, яке є основою життя, економічної та будь-якої діяльності людини. Безпосередньо термін «сталий розвиток» вперше було згадано у Всесвітній стратегії охорони природи (The World Conservation Strategy) у 1980 р. і трактувалося, як «такий розвиток, який забезпечує реальне покращення якості життя людей і в той самий час зберігає природне різноманіття Землі» [2]. Однак найбільш широкого використання та цитування у наукових працях вчених у всьому світі набуло інше визначення терміну «сталий розвиток», яке запропонувала Всесвітня комісія з навколишнього середовища і розвитку, відома також, як Комісія Брундтланд. Відповідно до звіту, складеному у 1987 р. Комісією Брундтланд під назвою «Наше спільне майбутнє» сталий розвиток розуміється, як «розвиток, спрямований на задоволення потреб нинішнього покоління, який не позбавляє майбутні покоління можливості задовольняти свої власні потреби» [3].

У 2000 р. в штабі ЮНЕСКО було прийнято документ «Хартія Землі», який містить в собі 14 принципів для формування сталого способу життя (з англ. *sustainable way of life*). Зокрема, у пункті «f», принципу 7 зазначено: «Прийняти стиль життя (з англ. *lifestyles*), який пропагує забезпечення якості життя та матеріального достатку в обмеженому світі» [4].

У попередньому дослідженні [5] автором проведено оцінювання рівня сталого способу життя регіонів України у 2006-2009 рр., на підставі якого складено рейтинг областей та побудовано прогноз значення відповідного індексу для України на 2010-2012 рр. Наразі актуальним є проведення повторного оцінювання рівня сталого способу життя регіонів України з метою діагностики їх стану та визначення характеру наявних тенденцій.

Література:

1. World Wildlife Fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://wwf.panda.org/>.
2. The World Conservation Strategy [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://data.iucn.org/dbtw-wpd/edocs/WCS-004.pdf>.
3. Our Common Future [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.un-documents.net/ocf-02.htm#I>.
4. The Earth Charter [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : http://www.unesco.org/education/tlsf/mods/theme_a/img/02_earthcharter.pdf.
5. Ковальов Б. Л. Еколого-економічний інструментарій формування умов сталого способу життєдіяльності : дисертація на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук / Б. Л. Ковальов ; наук. керівн. С.В. Шевцова. – Суми: СумДУ, 2011. – 204 с. – С. 148–153 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/20786>.

Віктор КОЗЮК

Тернопільський національний економічний університет

МІЖНАРОДНИЙ ОФІЦІЙНИЙ «АПГРЕЙД» ЮАНЯ: ПРОБЛЕМА ПАРАДОКСІВ ТЕМПОРАЛЬНОГО КОНФЛІКТУ РЕЗЕРВНОГО СТАТУСУ ВАЛЮТ

Введення в офіційний кошик валют, вартість яких враховується при обрахунку номінального курсу СДР, виглядає як давно очікуване і несвоєчасне водночас рішення МВФ. Перетворення економіки Китаю на другу в світі за фізичними обсягами ВВП та лідера глобальної торгівлі давно активізувало питання про необхідність перегляду корзини СДР в напрямку репрезентативності тих процесів в глобальній економіці, які відбивають зміни в економічній та торговельній потужності. Тим не менше, скептичне ставлення до будь-яких кроків з підвищення офіційного статусу юаня в системі міжнародних монетарних взаємин також спирається на сильні аргументи. Фінансовий сектор Китаю досі залишається закритим для вільного перетоку капіталів, вільний доступ до китайських фінансових активів відсутній, а надійність фінансового сектора викликає великі сумніви в світлі буму на ринку нерухомості та досягнення рівня внутрішнього кредиту до ВВП, який перевищує значення традиційних країн-лідерів фінансової індустрії. Іншими словами, значний розрив між

внеском економіки і торгівлі Китаю в глобальну економіку, його впливом на глобальні монетарні процеси, з одного боку, та невідповідністю юаня широкому набору критеріїв резервної валюти, з іншого, мав би розглядатись як передумова більш обережного офіційного визнання міжнародного статусу «народних грошей».

Позитивне рішення на користь включення юаня в кошик СДР є тим більше неоднозначним, якщо прийняти до уваги, що воно було ухвалено на тлі фактично піврічного стресового стану китайського фондового ринку, зміни політики щодо валютного курсу та значної втрати резервів Банком Китаю. Можна стверджувати, що «пошуки» «справедливого» відображення внеску в глобальну економічну потужність у структурі корзини СДР швидше демонструють репутаційну перемогу КНР і не виключають, що сам курс офіційної розрахункової одиниці МВФ виглядатиме менш стабільним.

Виникає питання, наскільки вчасним є включення юаня до кошика СДР в світлі структурних рестрикцій на фінансові операції з ним в системі глобальних фінансів та обвал китайського фондового ринку? Відповідь на дане питання можна проектувати у двох площинах. З точки зору міжнародної політичної економії такий крок з боку МВФ є однозначно політично вмотивованим і є відображенням дипломатичних успіхів Китаю щодо посилення міжнародного статусу в світі. Закріплення членства юаня в кошику СДР є однозначною демонстрацією міжнародного визнання «претензій» юаня на статус повноцінної резервної валюти та потужним пропагандистським кроком, зорієнтованим на досягнення довгострокових вигод від посилення значення «народних грошей» як резервної валюти. Репутаційні здобутки такого плану однозначно посилюють позиції КНР у поширенні програм підтримки ліквідності операцій в юанях в секторі глобальної та двосторонньої торгівлі. Це однозначно позитивно позначиться на готовності більшої кількості країн включати в структуру політики управління міжнародною ліквідністю своєї угоди з Банком Китаю. На рівні колективних ефектів це посилить односторонні вигоди від розширення торговельної потужності Китаю без примноження ризиків фінансових коливань порівняно з випадком, якби доступ до внутрішнього фінансового ринку був би відкритий, даючи змогу конвертувати міжнародні залишки в юанях не в товари, а в активи.

Проте з точки зору теорії резервної валюти неоднозначне рішення МВФ можна трактувати як відображення концептуальної кризи такої теорії. Посилення теоретичного та політичного значення підходів, в рамках яких наголошується виключно на критеріях фізичного масштабу економіки як передумови резервного статусу, а також переконливі прогнози щодо подальших змін в структурі глобального виробництва та торгівлі на користь КНР стають гносеологічною передумовою формування інтелектуального клімату, толерантного та навіть заохочуючого до «апгрейду» офіційного статусу «народних грошей». Проте, така інтелектуальна толерантність не приймає до уваги наявність проблеми темпорального конфлікту між резервним статусом валюти в коротко- та довгостроковому періоді, особливо приймаючи до уваги, що цей процес відбувається в рамках вже сформованої ринкової структури ринку резервних валют. Тобто, якщо в довгостроковому періоді домінують критерії масштабу (з тою чи іншою поправкою на цінову та макрофінансову стабільність), то в короткостроковому періоді актуальними є інші критерії: глобальне кредитування останньої інстанції, фіскальний простір, втрати «виходу з резервної валюти», ліквідність та ємність ринку резервних активів. Не менш важливими є інституціональні критерії, зокрема захист прав власності та стан демократії як політичної форми захисту прав власності. З огляду на те, що теорія резервної валюти наразі не оперує інструментами пояснення як подолати розрив між дією критеріїв резервної валюти в коротко- та довгостроковому періоді, будь-який офіційний вибір (міжнародний чи національний), що впливає на статус валюти-челенджера в міжнародних чи двосторонніх відносинах виглядатиме як такий, що спирається на теоретично хитку структуру обґрунтувань. Це відкриває шлях до подальшого примноження рішень, які часто можна вважати неоднозначними, та такими, які призводитимуть до виникнення ланцюга «парадоксальних» подій у сфері глобальних монетарних взаємин. Як правило, подібні

«парадокси» послаблюватимуть ринкові та конкурентні основи глобальної макрофінансової стабільності.

Марія КРИМОВА
Інститут демографії та соціальних досліджень
імені М.В.Птухи НАН України

ГАЛУЗЕВІ КВАЛІФІКАЦІЙНІ РАДИ: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ, ФУНКЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Нестабільність економічної ситуації в Україні негативно відображається на всіх сферах економіки й зайнятості. Впродовж останніх років проблеми заповнення вакансій розглядаються вченими всього світу під принципово іншим кутом зору – невідповідності компетенцій вимогам робочих місць. Одним зі шляхів подолання дисбалансу на ринку праці є створення галузевих кваліфікаційних рад, що дозволить роботодавцям злагоджено формувати бачення розвитку галузі, своєчасно узгоджувати вимоги до змісту і якості праці працівників різних кваліфікаційних рівнів, формувати вимоги до змісту освітніх стандартів.

Питаннями становлення та розвитку національної системи кваліфікацій в Україні займалось широке коло науковців, серед яких: І.А. Войналович, О.А. Гришнова, Л.М. Ільч, Л.С. Лісогор, Л.В. Шаульська та інші., однак в своїх дослідженнях вони не приділяли достатньої уваги ролі та місцю кваліфікаційних галузевих рад в забезпеченні збалансування ринку праці.

Метою статті є дослідження функціонально-змістовних характеристик кваліфікаційних рад в країнах світу та оцінка можливостей та перспектив створення галузевих та міжгалузевих кваліфікаційних рад в Україні.

В Європейській практиці галузеві кваліфікаційні ради являють собою органи створені на партнерських засадах з метою організації безперервної взаємодії між ринком праці та системою професійної освіти та навчання для забезпечення відповідності системи освіти та навчання потребам відповідної галузі економіки, а також з метою стимулювання розвитку кваліфікацій в певній галузі економіки [1].

Практика створення галузевих рад існує в таких країнах, як: Франція, Словаччина, Хорватія, Нідерланди, Румунія, Великобританія, Іспанія, Португалія, Білорусь, Туреччина та інші.

За своєю структурою, у світовій практиці, до складу галузевих кваліфікаційних рад входять представники ринку праці, це: окремі роботодавці (підприємства), організацій роботодавців, бізнес асоціації, торгові палати, профспілки, професійні асоціації та інші. Державний сектор можуть представляти: державні органи влади (центральне галузеве міністерство або агентство), органи, що відповідають за освіту та навчання, органи які відповідають в країні за питання праці та зайнятості, навчальні заклади та навчальні центри [2].

Головними функціональними обов'язками які покладено на кваліфікаційні ради, є: визначення структурних змін у попиті на кваліфікації на ринку праці, в рамках певної галузі/підгалузі (здійснюється на основі проведення оцінки потреб роботодавців з використанням маркетингових та соціологічних підходів); здійснення поточної оцінки структури ринку праці за професіями та кваліфікаціями; оцінка можливостей системи освіти для підготовки необхідних кадрів; аналіз поточних та перспективних потреб в компетенціях на галузевому та підгалузевому рівнях; підготовка рекомендацій або коментарів відносно необхідності розробки нових або актуалізації існуючих професійних стандартів та кваліфікацій в сфері освіти; участь у затвердженні змісту навчальних програм професійної підготовки; створення та забезпечення функціонування спеціалізованих рад з визнання